

Latgales radio un galvaspilsētas pasūtījuma dzirnas

Kas noticis ar Latgales radio? Kāpēc vairs ierastajā kanālā neskan latgaliešu dziesmas un nedzirdam iemīļotos raidījumus, tā vietā jāklausa krievu radio? Vai tiesa, ka Latgales radio ir pārdots, šonedēļ jautāja daudzi “Latgales Laika” lasītāji.

ATSTĀJA PALIEKOŠAS VĒRTĪBAS

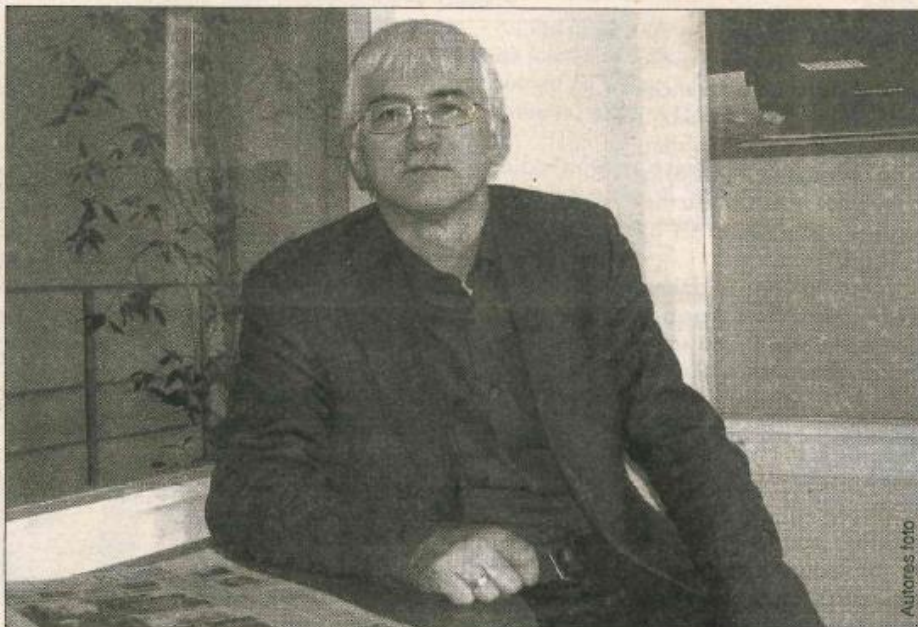
Kas isti ir noticis, lūdzām paskaidrot Latgales radio direktoram Valdim Labinskim. Viņš bija arī SIA “MG Latgolas Bolss”, kas nodrošināja Latgales radio apraidi, akciju kontrolpaketes turētājs (92 daļas no simts, pārējās astoņas daļas piederēja 7 mazajiem akcionāriem.) Viņš apstiprināja, ka pārdevis daļu savu Latgales radio akciju. V. Labinskis joprojām esot Latgales radio direktors, taču vairs neesot nu jau Daugavpili reģistrētā Latgales radio valdē. SIA “Latgales radio” valdes priekšsēdētājs ir radio Alise Plus komercdirektors Viktors Dobkevičs, kuram pieder 75% akciju.

“Kāpēc pārdevu uzņēmumu? Pavisam vienkārši – finansālā situācija valstī un Latgales radio biznesā kļuva arvien sliktāka un dramatiskāka,” skaidro V. Labinskis, atklājot, ka

Latgales radio projektā nepilnu triju gadu laikā tika ieguldīts ceturdaļmiljons, 150 000 latu bijuši viņa personīgie līdzekļi. Sadarbojoties ar kontrolpaketes turētāju, daļu no ieguldītā viņš cer atgūt, tomēr šajā projektā viņam būšot arī zaudējums. “Nauda ir zaudēta, bet ir citi ieguvumi, kas to kompensē. Latgales radio daudziem sagādāja prieku, atstāja paliekošas vērtības, tā, piemēram, ir izveidots jauns mūzikas fonds. Ja mēs nebūtu strādājuši, tas būtu krietni mazāks. Patīkami, ka ar šo darbību esmu ierakstījis savu vārdu Latgales vēsturē. Vienīgi negribētos, ka cilvēki justos aizvainoti, piekrāpti, izteiktu pārmērumus. Jā, sāpīgi ir daudziem, arī man, jo radio man ir paša izauklēts bērns,” atzīst radio direktors.

VIETĀ – REĢIONĀLS KRIEVU RADIO

V. Labinskis skaidro, ka bijušas divas radio pārdošanas iespējas: vai nu pārdot radio uzņēmējiem no Rīgas, vai nu – vietējiem uzņēmējiem Daugavpili, kuri solīja, Latgales radio saglabāt kā reģionālu radio. Viņaprāt, bijis jāizvēlas, vai nu radiostacija ir latviska, bet no Latgales tai nebūtu ne smakas, vai arī tā ir krieviska savā formā un saturā, bet tomēr ar vietējo, reģionālo pieskaņu un nedaudz arī latviska un latgaliska. Viņš atzīst, ka jaunos īpašniekus interesē bizness, un iegūt lielāku auditoriju un vieglāk pelnīt ir ar krievu klausītāju. Jāpiebilst, ka pirms pārdošanas, saskaņojot ar Nacionālo radio un televīzijas padomi (NRTVP), tika mainīta radio koncepcija, saturu mazākumtautību valodā palielinot no 10 uz 40%. Šobrīd, saglabājot nosaukumu, Latgales radio tiek veidota kā reģionāla krievu radiostacija. Protams, radio būs jāievēro likuma prasības, noteiktu daļu raidot latviešu valodā. Arī V. Labinskis strādā pie radio jaunās koncepcijas: “Ir paredzēts, ka drus-

Latgales radio direktors Valdis Labinskis

ku raidīsim arī latgaliski. Domāju, ka nākošajā vai aiznākošajā nedēļā sāksim vienas stundas raidījumu.” Vai tas tā patīks, radio direktors vēl nezina, jo radiostacija tomēr orientējas uz krieviski runājošu publiku. Viņš skaidro, ka pašlaik radio raida isas ziņas gan latviešu, gan krievu, gan latgaliešu valodā par vietējiem notikumiem, par Latgali, saglabājot savu reģionālo koncepciju.

IZVEIDOTA BIEDRĪBA LATGALISKAS “LATGOLYS RADEJIS” ATJAUNOŠANAI

Šonedēļ tika paziņots par biedrības izveidošanu latgaliskas “Latgolys Radejis” atjaunošanai. Tās valdes priekšsēdētājs ir viens no SIA “MG Latgolas Bolss” mazajiem akcionāriem Ansis Ataols Bērziņš, kurš paziņojumā presei, kuru ir saņēmusi arī avīze “Latgales laiks”, norāda uz notikušā radio pārdošanas darījuma nelikumību, jo mazajiem akcionāriem nebija piedāvāts izmantot viņu pirmpirkuma tiesības, kā tas ir paredzēts LR Komerclikumā, un tagad mazie akcionāri gatavojas apstrīdēt, viņuprāt, nelikumīgo pārdošanas darījumu likumā noteiktajā kārtībā. A. Bērziņš norāda, ka jaunā Latgales radio darbībā jau bijuši pārkāpumi, kurus novērsusi NRTVP iejaukšanās.

Paziņojumā teikts, ka radio akcijas ar pirmpirkšanas tiesībām paredzējuši atpirt mazie akcionāri, piesaistot citus mazos investorus, tajā skaitā privātpersonas, pašvaldības un biedrības. Nepieciešamā summa ir 66 tūkstoši latu daļu pārpirkšanai un 30 tūkstoši latu ieguldīšanai, kopā aptuveni 100 tūkstoši latu.

Tiek aicināts visus cilvēkus, kas vēlas atjaunot Latgales radio, kurā skanētu latgaliešu dziesmas un raidījumi latgaliešu valodā, iestāties biedrībā, uzrakstot iestāšanās iesniegumu, kas atrodams radio un biedrības mājaslapā <http://lr.lv/>, kā arī pārskatīt viena gada biedru naudu Ls 12, – uz biedrības kontu, kas atro-

dams mājas lapā.

Biedru naudas biedrība izmantošot “Latgolys Radejis” akciju pirkšanai ar mazo akcionāru palīdzību par pirmpirkšanas tiesībām, bet vēlāk – radio darbības atbalstam. Ja kaut kādu iemeslu dēļ tomēr neizdosies pārpirt SIA “MG Latgolas Bolss” akcijas, tad par biedru naudas izmantošanu tikšot lemts biedrības kopsapulcē.

Darba grupā bez mazajiem akcionāriem ir dzejniece Anna Rancāne, Balinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns, advokāts Agris Bitāns, rokgrupas “Bez PVN” vadītājs Guntis Rasīms un daudzi citi.

Imants Slišāns “Latgales laikam” teica, lai arī viņam neesot zināmas visas aizkulisēs, tomēr notikušais ir traģisks visai Latgalei: “Latgales radio uzturēja mūsu latgalisko identitāti, tas bija vienīgais kanāls Latvijā, kas raidīja latgaliski. Un tagad tas mums tiek atņemts. “Notikušajā viņš saredzot ko līdzīgu deviņdesmitajiem gadiem, kad likvidēja Latgales televīzijas sabiedrību. “ Es ticu, ka mums izdosies savākt savam radio nepieciešamo naudu, jo tas ir svarīgi katram latgalietim.”

Ja biedrība savāktu simts vai divi simts tūkstoši latu, viņi varētu runāt ar jauniešiem radio vairākuma daļu turētājiem par daļu pārdošanu, atzīst arī V. Labinskis, vēlreiz uzsverot, ka galvenā problēma ir bijusi naudas trūkums, kas bija pamatā Latgales radio pārdošanai.

NACIONĀLAIS VAIGALVASPILSĒTAS PASŪTĪJUMS

Latgales radio Latgalē bija kas vairāk nekā vienkārši radio, kuru pārslēgt, ja tas nepatīk. Tas palīdzēja uzturēt latgalisko novadā un arī Latvijā. Arī V. Labinskis joprojām ir pārliecināts, ka Latgalē ir vajadzīgs radio, kurš uzrunā cilvēkus par vietējām interesēm latviešu un latgaliešu valodā: “Šo ideju es mēģināju īstenot un pierādīju, ka tas ir iespējams. Jautājums gan paliek, – kas par to maksā?”

Viņaprāt, cilvēki vēl nav

maksātspējīgi un nav arī to mehānismu, t.i., abonentmaksas, ziedojumu sistēmas, kas ļautu uzturēt radio, un arī valstiskā līmenī nav pasūtījuma. V. Labinskis ir pateicīgs tām Latgales pašvaldībām un organizācijām, kas radio atbalstīja kaut ar nelielu summu, taču daudziem, viņaprāt, vēl pietrūkst izpratnes par to, kas patiešām ir svarīgs: “Ja jau runājam, ka Latgale mūsu sirdij ir tuva, tad vajag pielikt arī savu roku, lai tas tā būtu, un palīdzēt arī finansāli un arī ar darbiem.”

Sev V. Labinskis noteicis divus paveicamus darbus. Pirmkārt, jaunajā radio kaut nedaudz saglabāt skanam latgaliešu valodu. Otrkārt, strādāt sabiedriski un arī politiski, jo gaidāmas vairākas vēlēšanas, panākot, lai būtu nacionālais pasūtījums Latgalei un latgaliskajam, jo bez tā, viņaprāt, neko neizdarīt.

V. Labinskis atgādina, ka Latvijas valsts finansē gan valsts televīziju, gan radio, un simtiem žurnālistu sēž Rīgā, bet Latgalē ir tikai viens Latvijas radio žurnālists. Tas, viņaprāt, ir izsmieklis, tādēļ ir jābūt decentralizācijai, nevar visa nauda palikt Rīgā. “Ja mums ir nacionālais radio, tad viena stunda lai tam ir Liepājā, viena – Kuldīgā, viena – Daugavpilī. Ja tas tā nav, tad tas nav nacionālais pasūtījums. Tas ir galvaspilsētas pasūtījums. Tas pats jau ir noticis ar daudziem preses izdevumiem, tas ir noticis ar televīziju – reģioni tiek atstāti,” skaidro pieredzējušais mediju darbinieks, uzsverot, ka Latvijas pilsoņu nodokļos samaksātā nauda tiek sadalīta negodīgi, un no tā cieš gan Latgale, gan citi novadi, un no tā cieta arī Latgales radio. Ļoti rūgti izskan V. Labinska teiktais par notikušo: “Krievi “nenokāva” Latgales radio, mēs paši to izdarījām.”

Šobrīd Latvijā likmes ir augstas. Un ne tikai ekonomiskās krīzes pārvarēšana un valsts ekonomikas stabilizācija. Likme patiešām ir nacionālās valsts pastāvēšana. Un notikušais ar Latgales radio tikai vēlreiz to apliecina.

Zigrīda Some